

บทที่ 1

บทนำ

ปัญหาที่สำคัญของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในประเทศไทย คือ ขาดแคลนพืชอาหารสัตว์ เนื่องจากอิทธิพลของฤดูกาล มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืชอาหารสัตว์เป็นอันมาก ในฤดูฝนจะมีพืชอาหารสัตว์มากเกินไป แต่ในช่วงฤดูแล้งมีไม่เพียงพอสำหรับการเลี้ยงสัตว์การที่จะทำให้อุตสาหกรรมการเลี้ยงโคนมได้บรรลุถึงเป้าหมาย ต้องพยายามที่จะให้มีพืชอาหารสัตว์เพียงพอต่อความต้องการตลอดปี

ปัจจุบันได้มีการประยุกต์ใช้วัสดุเศษเหลือทางการเกษตรซึ่งมีจำนวนมาก และ ราคาถูก จากโรงงานอุตสาหกรรมผลิตน้ำผลไม้ นำมาใช้เป็นอาหารสัตว์ เช่น กากมะเขือเทศ เปลือกสับปะรด และ เปลือกเสาวรส เป็นต้น โดยเฉพาะเปลือกเสาวรสถำปล่อยทิ้งไว้นานเกิน 3 วันโดยไม่นำไปใช้ประโยชน์จะส่งกลิ่นเหม็นเกิดมลภาวะ(ชูศักดิ์, 2532) เปลือกเสาวรสดิบเป็นแหล่งวัตถุดิบอาหารสัตว์แหล่งใหม่ที่นับวันจะมีปริมาณมากขึ้น เนื่องจากได้มีการส่งเสริมให้มีการปลูกเสาวรสดเพื่อส่งเข้าโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้น โดยได้มีการรับซื้อในราคาประกัน ทำให้เกษตรกรหันมาปลูกเสาวรสด และ ส่งผลผลิตเสาวรสดเป็นระบบมากขึ้น ทำให้มีเปลือกเสาวรสดซึ่งเป็นผลพลอยได้จากโรงงานเพิ่มมากขึ้นด้วย โดยปกติแล้วเปลือกเสาวรสดสามารถนำมาเลี้ยงโคในรูปเปลือกสดได้ แต่ยังมีปัญหาในเรื่องของการเก็บรักษา เนื่องจากผลเสาวรสดสุกเป็นฤดูกาล คือ ประมาณเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ จึงควรเก็บถนอมไว้โดยการหมัก แล้วนำมาใช้เลี้ยงโคในฤดูแล้ง นอกจากนี้การปรุงแต่งในระหว่างการหมักด้วยอาหารที่มีคาร์โบไฮเดรตสูง เช่น รำละเอียด หรือ วัตถุดิบที่เป็นแหล่งโปรตีน เช่น ยูเรีย อาจมีผลทำให้คุณค่าทางอาหาร และ การย่อยได้ของเปลือกเสาวรสดเพิ่มขึ้น จากการสำรวจข้อมูลทางสถิติจากศูนย์ต่างๆของมูลนิธิโครงการหลวง ปี พ.ศ. 2541 /2542 พบว่า จังหวัดเชียงใหม่มีพื้นที่เพาะปลูกเสาวรสด ประมาณ 500 ไร่ ผลผลิตที่ได้ประมาณ 500 ตัน เมื่อนำมาประเมินเป็นปริมาณเปลือกเสาวรสดจะได้เปลือกเสาวรสดไม่น้อยกว่า 227 ตัน (อุทัย, 2542)

การศึกษาครั้งนี้ จึงมีเป้าหมาย ที่จะทดลองการเก็บถนอมเปลือกเสาวรสด ในรูปพืชหมัก (silage) แล้วนำมาหาคคุณค่าทางโภชนาการ ปริมาณการกินเปลือกเสาวรสดหมัก เปรียบเทียบกับการให้กินสด เพื่อจะได้ข้อมูลที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการการให้อาหารแก่โค ในฤดูกาลที่อาหารขาดแคลน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับ การให้กินเปลือกเสาวรสมเปรียบเทียบกับการให้กินหญ้าสด และ วัสดุ เศษเหลือทางการเกษตรชนิดอื่นๆ ที่มีผลต่อปริมาณน้ำนมที่ผลิตได้ ภายใต้สภาพ การเลี้ยงของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม อ. ไชยปราการ จ. เชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบทางเคมี และ คุณค่าทางโภชนาของเปลือกเสาวรสมห่มัก โดย ใช้ และ ไม่ใช่สารเสริม หรือ วัตถุอื่นใด
3. เพื่อศึกษาค่าการย่อยได้ของเปลือกเสาวรสมห่มักที่ชั้วโมงบ่มต่างๆกัน โดยใช้เทคนิค ถุงไนล่อน (Nylon Bag Technique) และ เทคนิคการวัดแก๊ส (Gas Production Technique)
4. เพื่อทำนายค่าวัตถุแห้งที่กินได้ วัตถุแห้งย่อยได้ที่สัตว์กิน อัตราการเจริญเติบโต และ ค่าดัชนีบ่งชี้
5. เพื่อคำนวณหาพลังงานสุทธิของเปลือกเสาวรสมห่มัก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบแนวโน้มของปริมาณน้ำนมที่ผลิตได้ จากฟาร์มที่ให้กินเปลือกเสาวรสม และ ฟาร์มที่ไม่ให้กินเปลือกเสาวรสม
2. ทำให้ทราบองค์ประกอบทางเคมี และ คุณค่าทางโภชนาของเปลือกเสาวรสมห่มัก 5 ชนิด ที่ศึกษา โดยใช้ และ ไม่ใช่สารเสริม หรือ วัตถุอื่นใด
3. ทำให้สามารถประเมินคุณค่าทางโภชนาของเปลือกเสาวรสมห่มัก
4. ทำให้ทราบ ค่าพลังงานสุทธิของเปลือกเสาวรสมห่มัก
5. ทำให้สามารถเลือกวิธีการหมักเปลือกเสาวรสมที่เหมาะสม เพื่อแนะนำเกษตรกรต่อไป